
M. Nettet svarer

KOMMENTAR

MERETE NESSET

meretesmetode@gmail.com

Merete Nettet er student, tidligere pasient med psykose- og tvangserfaring

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Anne Grethe Teien og jeg etterlyser en åpen meningsutveksling med fagfolk om kravet tvangsutsatte pasienter reiser om reservasjonsrett mot medikamentell tvangsbehandling gjennom juridisk bindende forhåndserklæringer. Hofgaards svar til oss er skuffende lite tydelig. Han svarer ikke på det vi spør om.

Psykologforeningen mener at samtykke er essensielt i all helsehjelp. Men Hofgaard snakker det bort ved å vise til nødrettsprinsippet, forklare variasjonene i tvangsbruk landet over, diskutere grunnlaget for riktig bruk av tvang og helsepersonells plikt til å informere om konsekvensene av pasientens valg i en her-og-nå-situasjon. Enten har han ikke skjønt hva spørsmålet handler om for oss som er tvangsutsatte pasienter, eller så omgår han problemstillingen vi reiser med vilje. Jeg vet ikke hva som er verst.

Poenget med forhåndserklæringer er at beslutningen er tatt på forhånd, i en tilstand der vi udiskutabelt er samtykkekompetente og kan begrunne våre valg. Jeg kan med min beste vilje ikke forstå at Psykologforeningen mener det er god helsehjelp å insistere på å ta den her-og-nå-praten om legemiddelbehandling med et stakkars menneske som nettopp er erklært ikke samtykkekompetent, som inderlig godt vet at nevroleptika vil gjøre vondt verre og som allerede har avgitt erklæring om dette.

Vi som ber om reservasjonsrett, orker ikke flere diskusjoner om medikamentell behandling i en akuttsituasjon der det vi trenger er ro, trygghet, omsorg og støtte. Det kan virke som at den som selv ikke har kjent smerten på egen kropp og sjel synes å være ute av stand til å forestille seg hvilke skrekkszenarier vi har måttet utstå. For mange av oss representerer nevroleptika det verste vi har opplevd av lidelse: Mye verre enn psykosene vi har gjennomlevd. Ofte verre enn summen av de livsbelastningene som lå til grunn for våre psykotiske gjennombrudd. Enkelte av oss vil heller dø enn å bli tvangsmedisinert nok en

gang. Hvordan skal vi greie å få dere høyt utdannede, presumtvt kloke og velmenende mennesker til å forstå at vi ikke under noen omstendighet orker å bli utsatt for noe så forferdelig på ny?

Inntil videre holder vi oss så langt unna helsevesenet vi greier å komme. Inntil videre ber vi ikke om hjelp når vi utmerket godt vet at vi kunne trengt det. For «hjelpen» vi risikerer å utsettes for er så skremmende, så invaderende, så ødeleggende og blodig fornedrende at vi ikke tør. Vi lever heller med våre plager og lidelser i ensomhet, og sørger over hvor lite uttalt villighet det er i fagmiljøene til å komme oss i møte.

Det er til å gråte av at vi fremdeles må snakke om dette i 2017. Siden nevroleptikanes inntogsmarsj i psykiatrien har pasienter med dårlige erfaringer stått på barrikadene og bedt om nåde. Vår berettigede, iblant altoverskyggende og i mange henseende livsbegrensende frykt for enda flere runder med tvangsmedisinering er uverdlig. Hvordan kan det ha seg at det fremdeles finnes fagfolk der ute som insisterer på at de vet bedre enn oss som har førstehånds erfaringer med effekt av nevroleptika? Kan noen fortelle meg hva vi må ty til for å bli forstått og respektert fullt ut for valgene vi ønsker å ta på egne vegne?

Publisert: 16. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0825

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. juli 2026.